

Kodaniku veerg

Talvised uitmõtted

Minu tööpäev algab hommikuti kella kuue paiku ja tavaliselt päeva esimeste uudiste kuulamisel jälgin ilmateadet. Veerand-tunnine virgutus, jahe dušš, tassi kohvi, kõrvale paar võileiba ja siis pikemad seitsmesed uudised:

Jälle koolitulistamine Ameerikas, enesetaputerrorist surmas Indias paarkümmend inimest, sadakond said haavata, lumelaviin Alpides hukutas kolm prantslast. Liikluspolitsei tabas öö jooksul kolmkümmend viis roolijoodikut ja paar narkokahtlast, helkurita teismeline koolipoiss ületas teed mitte ettenähtud kohas, sai löögi mõõduvalt autolt ja hukkus. Alkoholi liigtarvitamise ja ilmselt tulega hooletu ümberkäimise tõttu süttis Paides maja ja kiirabil ei õnnestunud kaht inimest päästa. Korteris puudus suitsuandur. Kolm väljakutset puudutasid perevähivalda. Kahest kalamehest üks vajas läbi jää ja uppus.

Siinkohal tahaks hüüda kadunud presidendi hr L. Meri sõnadena: „Tule taevase appi!“

Ei hoolita hoiatustest, manitsemistest ega trahvidest. Mis toimub?

Kui hundid on laastanud lambakarja või murdnud talukoe- ra, metssead kündnud ümber kartulipõllu ja karu teinud tühjaks mesitarud, ajab südame küll täis, kuid nende tegu tuleb mõista.

Kuigi püüan elada põhimõttel, et ei maksa kõike südamesse võtta, ei saa ka kuulnud kohe kõrvale heita. Tihti jätkub mõttevahetus uudistes kuulnud sündmuste üle ka töökohas, kui kell kaheksa algab tund (olen matemaatikaõpetaja). Kulutame vahel mõne minuti hommikuste uudiste lahkamisele. Koolilastest kaasarääkijad on tihti ühe ja sama pere lapsed. Kahju, et enamik koolilastest veedavad oma vaba aja nutitelefoniga näppides. Koolis teeb seda mõni kõigil viiel vahetunnil. Kurb, et ei huvituta päeva- uudistest, ei loeta ajalehti ja silmaring tükib kitsaks jääma.

Statistika räägib, et Eestis on terve hulk noorepoolseid inimesi, kellel on haridustee pooleli jäänud ja töötud. Miks mitte õppimist jätkata ning omandada mingi amet, võimalused on ju olemas. Ise pead olema oma saatuse sepp ja oma õnne valaja.

Kõigele vaatamata on kodumaa Eesti suhteliselt turvaline riik. Siin Soome lahe kaldal ei laasta meid tormid, ei kohuta maa- värinad, ulatuslikud metsatulekahjud ega suured üleujutused. Üle vasaku öla kolm korda sülitades võib hõisata, et ka terroristid pole meieni jõudnud. Kõrvaltvaatajana tundub, et ka koduvald elab nitševo ja haldusreformi õnnestumisel ehk kosub veelgi.

Eesti on ka teotahteliste ja andekate inimeste riik. Eestlaste osalusega filmid „Mandariinid“ ja „Vehkleja“ on valitud Kuldgloobuse nominentideks. Ka Kadri Kõusaare film „Ema“ on igati vaatamisväärt.

Meeldivalt palju andekaid noori lauljaid on osalenud saates „Eesti otsib superstaari“. Suurepärase meelelahutuslik saade „Su nägu kõlab tuttavalt“ pakub naudingut ja pisarateni naeru. Tele- saated „Mis, kus, millal“, „Rakett 69“ ja „Osoon“ ning Ivo Linna juhitud „Memoturniir“ Vikerraadios lisavad elule värtsi ja särtsu ning laiendavad kõigil teadmiste ringi. Nagu malemängki.

Koolis on käimas Paul Kerese mälestuseks maleturniir ja tore on näha lapsi, kellel mänguoskus täiesti olemas. Ülejäänutele püüame male käigud selgeks õpetada. Ehk siis õnnestub lapsel kodus õppetööst vabal ajal mängida partii malet ka ema või isaga.

Kuigi olen elanud nii, et ei puhka, saatsin seekord jõulud mööda Värksa sanatooriumis. Võtsin kaasa endale aastavahetu- seks kingitud Valdur Mikita „Lingvistika ehk metsa see lingvis- tika“. Romaane loen üldiselt harva, huvitavate inimeste loodus- teemalised heietused on mind alati köitnud. Mis loetust mällu sööbis? Eesti on ainus paik maa-munal, kus seenenäitust külastab rohkem inimesi kui rokk-kontserti. Naised kohanevad oludega kiiremini kui mehed ja see tuleneb sellest, et naised on euroop- lased, mehed soome-ugrilased. Soovitan Mikita triloogiat ka teil lugeda.

Kahe aasta pärast toimuvad meie maal suured pidustused, Eesti Vabariik saab saja-aastaseks. Vaadatakse tagasi ja edasi ning küllap leitakse põhjusi kiidusõnadeks. Tehakse oma koduüm- brused korda ning igauks küsib endalt, mida mina saan Eesti riigi heaks teha?

Ilusat vabariigi aastapäeva teile kõigile. Ehk on mõni valla elanikest kutsutud ka presidendi vastuvõtule. Minul on olnud au ja võimalus osaleda erinevatel põhjustel kõigi kolme presidendi vastvõtul ja küllap saanud sellest ka tegutsemisteks indu.

Olge terved ja õnnelikud!

Talviseid uitmõtteid jagas

TÕNU JOAB

Uhtna põhikooli õpetaja ja valla 2008. aasta aukodanik

Austusavaldus tõi märgi rinda

Vabariigi aastapäeva eel ootab Sõmeru vallavalitsus ettepanekuid valla aumärgi kandidaatide kohta. Tun- nustada saab inimesi, kes on oma tegevusega osutanud vallale väljapaistvaid tee- neid. Aumärgid antakse üle 22. veebruaril toimuval va- bariigi aastapäevale pühen- datud sündmusel.

Sel aastal otsustas val- lavolikogu tunnustada valla aumärgiga kauaaegset Rak- vere Põllumajandustehnika osatähtsust juhatuse esimeest Toom Kuusmiku ja Sõmeru vallavalitsuse finantsnõunikku Reet Keskküla.

Toom Kuusmik on ala- tes 1962. aastast olnud seotud Sõmerul tegutsenud Eesti Põl- lumajandustehnika Rakvere rajooniosakonnaga, olles al- gusaastatel ametis bussijuhi

ja automehaanikuna, hiljem alates 1988. aastast Rakvere EPT juhatajana. Sõmeru ale- viku tekkelugu ja kohaliku ko- gukonna sünd sai alguse koos Rakvere EPTga, kelle eestve- damisel ehitati korterelamud ja rajati kommunikatsioonid ning ärkas kultuuri- ja spordi- elu. Toom Kuusmiku teened ettevõtte kindlakäelise juhina on siinkohal hindamatud.

Ettevõtte ajalukku jäävad mitmed vormi- ja nimemuutu- sed, kuid Toom Kuusmiku juh- timisel on ettevõtte jätkanud valla ühe suurema ja edukama tööandjana kuni tänaseni.

EPT järeltulija, praegune Rakvere Põllumajandustehni- ka OÜ on olnud Sõmeru val- lavalitsuse kauaaegne ja hea lepingupartner nii lumetõrje- töödel, teede profileerimisel, truupide ehitamisel, kraavide puhastamisel, kui ka tõste- ja transporditöödel. Toom Kuus-

miku poole on alati saanud vajadusel pöörduda kas siis ettevõtte laoplatside kasuta- miseks või mitmesuguse muu abi tarvis. Eraldi äramärkimist väärib tema toetus ja vastutu- lek 2015. aastal Põllu tänava rekonstrueerimistöödel.

Reet Keskküla, kauaaeg- ne Sõmeru valla finantsjuht, kes äärmiselt kohusetundliku ja kindlakäelise inimesena on hoidnud valla finantsolukorra püsivalt heal järjel ja stabiilse- na.

Alates 2003. aastast on Reet olnud ametis vallavalit- suse pearaamatupidaja ning finantsnõunikuna, kandes jär- jepidevalt suurt vastutust valla eelarve koostamisel ja täit- misel, erinevate valla arengut puudutavate majandusprog- nooside ja -analüüside tege- misel ning olnud eestvedaja

valla arengukavade ja eelarve- strateegia väljatöötamisel.

Reet ei loe töötunde, kui analüüs või tabel peavad täht- aegselt valmis saama. Tema jaoks on oluline maksimaalne tulemus ja täpsus. Selleks nä- pistab ta vajadusel aega oma pere kõrvalt. Orienteerudes hästi nii Eesti kui ka Euroopa majandusmaailmas, rakendab ta oskuslikult oma sellealaseid teadmisi valla kasuks.

SS

Edukas noorsootöö pälvis üleriigilise tunnustuse

27. jaanuaril toimus Tallinna kultuurikatlas haridus- ja teadusministeeriumi ning Eesti noorsootöö kesku- se koostöös noorsootöö tunnustussündmus, kus Lääne-Virumaa tõi koju kolm auhinda, millest kaks rändasid meie valda.

Eesti noorsootöö keskuse direktori Edgar Schlümmeri sõnul tasub paljudel Eesti oma- valitsustel Sõmerust eeskuju võtta.

“Sõmerul on noorsootöö- ga sihipäraselt tegeletud juba alates 2000. aastast. Nad on mõistnud noorsootöö vajalik- kust ja täna on näha selle tule- museni. Positiivne ja aktiivne suhtumine on aidanud mit- meid õpingute või töö tõttu lahkunud inimesi koduvalda tagasi tuua,” lausus Schlüm- mer.

Sõmeru vald on pärvinud tähelepanu sellega, et valla eesmärk on olnud, et iga noor leiaks koolivälisest tegevust ja õhtuse vaba aja veetmise või- malusi võimalikult kodu lähe- dal. Fakt, et vald rahastab viit noortekeskust, on selle ilme- kaim näide.

Sõmeru vallavalitsuse noorsootöö spetsialist Pi- ret Laidroo pälvis tiitli „Aas- ta noortekeskuse töötaja“. Laidroo on aidanud vallas käi- vitada kuus noortekeskust, ta on MTÜ Sõmeru Start asutaja ja tema eestvedamisel on järje- pidevalt korraldatud rahvusva- helisi noortevahetusi.

“Noorsootööd veavad noorsootöötajad. Piret Laidroo positiivsus, energia ja leidlik- kus on kadestamisväärt. Ta on ehe näide sellest, kui palju on võimalik heade soovide ja tahtega ära teha,” märkis Schlümmer.

Aastail 2014–2015 osalesid Sõmeru valla noortekeskused tema vedamisel Euroopa ma- janduspiirkonna toetuste prog- rammi “Riskilapsed ja -noored” projektis „Riskilaste toetus- programmi rakendamine läbi noortekeskuste“. 2015 aastal oli Laidroo samast program-

mist rahastatud pilootprojekti „Murdepunkt“ elluviija.

Avaliku internetihääletuse tulemusel sai aasta sündmu- seks noorsootöös Lääne-Vi- ru maavalitsuse korraldatud Ideede laat, mis oli 2015. aastal maakonna suurim noorteüri- tus. Laata külastas üle 1000 noore ja sellest sündis jätku- üritus Ideede laager.

“Kõik tunnustuse pärvinud inimesed ja organisatsioonid on andnud suure panuse oma piirkonna noorsootöö aren- gusse. Nad on teinud rohkem kui nende tööülesanded on nõudnud, nad on kasutanud

võimalusi seal, kus teised pole neid näinud,” lausus Schlüm- mer. “Vaadates nominentide hulka ja tööd, mida igapäeva- selt noorsootöös tehakse, on hea tõdeda, et pühendunud tegijate arv on oluliselt suurem kui jagatud auhindade arv.”

Tunnustussündmuse eri- preemia pälvis valimise lan- getamine, mis annab noortele varasemast oluliselt suuremad võimalused kogukonna elus kaasa lüüa. Põhiseaduse muut- mist ja seega riigikogu kahe koosseisu heakskiitu vajanud uuendus annab järgmistel, 2017. aasta sügisel toimuvatel kohalike omavalitsuste vali- mistel õiguse hääletada alates 16. eluaastast. Tunnustuskom- isjon andis eripreemia Eesti Noorteühenduste Liidule kui valimise idee algatajale.

Riiklik noorsootöötajate tunnustamine sai alguse 2006. aastal ja on kujunenud pikema tunnustusprotsessi lõppsünd- museks. Riiklikule tunnustami- sele eelnevad sageli kohalikud või maakondlikud konkursid ning tunnustamissündmused.

Tunnuskonkurss ja tunnus- tusaauhindade pidulik üleand- mine kannab eesmärki esile tõsta noorsootöösse panusta- nud ning valdkonda edenda- nud inimesi ja organisatsioone ning silmapaistvamaid ja oluli- semaid algatusi, millel on olu- line mõju kohalikul, maakond- likul või üleriigilisel tasandil. Lisaks on sündmus mittefor- maalsemaks aastakokkuvõtete tegemise kohaks.

SS

Hooldekodu on muutuste teel

Jaanuar oli viimaseks töökuuks pikaajsele hooldekodu juhatajale Maret Piispeale, kes on seda ametit pidanud hooldekodu avamisest saadik. Tegelikult isegi kauem, sest Maret kanda jäi ligi paarkümmend aastat tagasi hooldekodu töökorda seadmine ja meeskonna komplekteerimine. Nende aastate sisse mahutus vanuritega tegelemine ja nende hooldamine ning hooldekodu töö korraldamine.

Ise on ta arvanud, et vanadest inimestest tuleb aru saada, neid kuulata, aidata kui vaja ka lojutada. Kõike seda on Maret teinud.

Hooldekodu avas ukseid 1997. aasta veebruaris neljateistkümneme kliendiga. Täna on elanikke neljakümne ringis. Pole küll eriti hingeline statistika, kuid hoolealuseid on selle 19 aastaga majast läbi käinud 240 ning kogu maja tegevust ja hingamist on juhtinud Maret Piispea.

Jaanuarikuu viimasel päeval andis ta südamerahuga teatepulga üle uuele juhile Marina Landbergile.

Marina, kes omab nii pedagoogi kui ka ettevõttejuhi kutset, ning töötanud kuus aastat Aa hooldekodus, on indu täis, et alustada Uhtnas tegusat tööd.

Uhtna hooldekodu on tema arvates eriline, sest siin tehakse kõike südamega. Maretit peab Marina tõeliseks mentoriks. Kümne päeva jooksul, mis nad koos töötasid, sai Marina esitada küsimusi ja teha märkmeid, Maret muudkui rääkis ja näitas. See kõik andis kindlustunnet ja

oskusi, kuidas esimesel tööpäeval ja kõigil järgnevatelgi julgelt ja toimekalt tegutseda.

Uuele päevale läheb Marina vastu ootusärevalt, sest tunneb, et see töö on just temale. Siin on kõik paigas, tuleb vaid ühiselt edasi liikuda. Majas on hea atmosfäär, sinuga arvestatakse ja luuakse tingimused, et saaksid teha oma tööd täiel rinnal.

Hoolimata sellest, et remondil on remondi tõttu majas parajalt segadust, tuleb teha suuri ümberkorraldusi ja

leida mõistlike lahendusi, on uus juhataja positiivselt meelestatud. Asjad tuleb lihtsalt läbi mõelda ja paika panna, sest tema on süsteemi inimene. Kui süsteem toimib, on kõik osapooled rahul. Kogu kollektiivi mõttes on hea, kui on stabiilne töötajaskond, siis harjuvad elanikud ja ka juhil on lihtsam. Marina soovib oma meeskonnale pakkuda kindlustunnet ja neid toetada, sest töö pole lihtne.

Uhtna hooldekodu iseloomustab ta kui ilusat looduskaunis kohas asuvat maja, kus tegutseb sõbralik ja suur pere.

Marina usub, et on leidnud koht, kus ta tahab töötada ja olla üks osa sellest perest ning loodab, et just tema on see, kes samuti sellel töökohalt pensionile läheb.

Pikki ja tegusid tööaastaid Marinale ja südamlilik tänu Maretile tehtud töö eest!

ANNIKA AASA
toimetaja

Koolilood

Two in one – Torevants ja koolikalli. Just nii see Uhtna koolis toimiski. Ja kuigi ülemaailmselt tähistati kallistamispäeva 26. jaanuaril, ei seganud see kooliperel mõned päevad hiljem koos 8 aastaseks saavale T.O.R.E. maskotile sünnipäevalaulu laulmisega ka korralik kalliralli maha pidada. Piduliku sündmuse puhul tehti ka Torevantsi eakaaslastega ühisilt.

Sõmeru vallas rakendus noortele suunatud programm - Noorte Tugila

Programmi tegevused viiakse ellu Euroopa Liidu Sotsiaalfondi, haridus- ja teadusministeeriumi ning Eesti Noorsootöö Keskuse toetusel. Programmi viib ellu Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus.

Tugila on suunatud Sõmeru, Rakvere ja Rägavere valla noortele vanuses 15–26 eluaastat, kellel pole kindlaid tulevikuplaane. Toetamaks noori, kes ei tööta ega õpi, lähtudes noorest endast, tema vajadustest, huvidest.

Ehk siis teisisõnu just sinule, kes sa ...

- hetkel ei õpi ega tööta
- ei tea täpselt, mis sind huvitab
- vajad tuge, et oma mõtetes selgus luua
- ei oska otsustada kaas minna õppima, tööle, või hoopis välismaale vabatahtlikuks
- sooviksid, et sul on hobi, millest võiks saada sinu töö
- võiksid hakata vabatahtlikuks mõnes organisatsioonis
- oled noor ema
- oled kooli nimekirjas, kuid ei käi seal või oled kohe-kohe väljalangemas

Võta ühendust TUGILA noorsootöötaja Oxana Nikitinaga helistades telefonil 5301 5577, kirjuta e-postile oxana@someru.ee või kontakteeru lähima noortekeskusega.

Kui Sa tead kedagi, kes võiks sellesse programmi sobida või soovid täpsemat infot, siis võta julgelt ühendust. Leiame koos lahenduse! Ava end võimalustele!

1. jaanuarist kehtib uus abivahendite teenuse korraldus

Koos uue aasta algusega hakkas Eestis kehtima uus abivahendite korraldus, mis lubab abivahendi osta või rentida inimese enda valitud ettevõttest ja sobivaima hinnaga. Riik kompenseerib abivahendi vastavalt piirhinnale. Kallimate abivahendite puhul on võimalik taotleda erimenetlust.

Kui inimesel on kehtiv isikliku abivahendi kaart olemas, võib abivahendi saamiseks pöörduda otse abivahendeid pakkuva ettevõtte poole. Seejuures soovitage hinnapakkumisi nüüdsest küsida ettevõtetest üle Eesti, et leida endale sobivaim funktsionaalsuse ja maksumusega abivahend (ettevõtete nimekirja leiab Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt <http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/>).

sotsiaalkindlustusamet.ee/abivahendid-3/). Abivahendi soetamisel ei ole inimene enam seotud elukohajärgsete ettevõtete ja maakonnaga – raha liigub koos inimesega. Infot abivahendi hindade kohta võib küsida ettevõtelt ka telefoni teel.

Abivahendi soodustused jäävad

Kui varasemalt kompenseeris riik teatud protsendi abivahendi hinnast, siis nüüd on abivahenditele kehtestatud lisaks piirhinnad, mille siseselt on kättesaadavad kaks kolmandiku enam kasutusel olevatest abivahenditest. Piirhinnas sees kehtib ka abivahendi soodustus.

Kui vajalik abivahend on keerukam ja kallim, inimene

vajab mitut abivahendit või on raskusi omaosaluse tasumisega, tuleb esitada taotlus erimenetluseks Sotsiaalkindlustusametile. Võrreldes vana süsteemiga, kus kallima ja keerulisema abivahendi taotlemine võis kesta ka 8–9 kuud, on nüüd taotluse läbivaatamise maksimaalne aeg 30 päeva ja vajaduse korral kaasab Sotsiaalkindlustusamet eksperte.

Taotluse vorm on leitav ameti kodulehelt (<http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee> -> blanketid -> abivahendi blanketid). Posti või e-posti teel taotlust esitades tuleb lisada koopia kehtivast arstitõendi või rehabilitatsiooniplaani sellest lehest, kus on kirjas isikuandmed ning abivahendi vajadus kas nimetuse või kirjeldusena välja toodud. Taotlust saab

esitada ka klienditeeninduses. E-posti teel tuleb taotlus saata aadressile abivahendid@sotsiaalkindlustusamet.ee. Vastus saadetakse taotlejale posti teel ja see tuleb ettevõttesse pöördumisel kaasa võtta koos isikult tõendava dokumendi ning arstitõendi või rehabilitatsiooniplaaniga. Kui taotleja on avaldanud soovi saada otsus e-posti teel, peab ta selle välja printima koos kinnituselehega ja ettevõttesse kaasa võtma.

Uue isikliku abivahendi kaardi ja duplikaadi saab Sotsiaalkindlustusametist. Pike-malt oli antud teemaL juttu jaanuarikuu Sõmeru Sõnumites.

MERLIN VEINBERG
Sotsiaalkindlustusameti sotsiaalteenuste üksuse abivahendite nõunik

Ammoniaagi ohutusnõuetest

Sõmeru vallas Roodevälja külas AS HKScan Estonia Rakvere lihakombinaadis leidis 9. jaanuaril aset traagiline tööõnnetus külmutusseadmete hooldusel. Juhtumi tagajärjel hukkus üks ja vigastada said kaks inimest. Õnnetuse põhjuste väljaselgitamiseks on algatatud kriminaalmenetlus.

Seoses ammoniaagi kasutamise külmutusseadmetes loetakse Rakvere lihakombinaadi tavapärasest kõrgema riskiga ettevõtteks. Oluline on teada, et ammoniaagi käitlemisel täidab ettevõtte seadustes ettenähtud kohustusi, rakendades mitmeid meetmeid nii õnnetuste ärahoidmiseks kui tagajärgede leevendamiseks.

Vaatamata kõikidele ohutusabinõudele peavad ümberkaudsed elanikud olema teadlikud riskidest ja käitumisjuhustest võimalikes avariolukordades, mida võivad põhjustada nii inimtegevus, loodusjõud kui tehnoloogiliste protsesside ootamatud rikked. Ammoniaagilekke ohuala, kus inimesed võivad ainega kokku puutuda, on ettevõtte kuni 1,6 km. Aine spetsiifiline lõhn võib levida kaugemale.

Ammoniaak on normaaltitingimustes terava ärritava (nuuskpõletuse) lõhnaga värvitu, mürgine ja sööbiv gaas, mis veeauruga kokku puutudes moodustab külma valge udupilve. Ammoniaak mõjub ärritavalt silmadele ja hingamisteedele – põhjustades pisaravoolust, ninakurguvalu, kõha, hingamisraskust ja valu rindkeres. Aine suurema kontsentratsiooni korral võib tekkida raske hingamisteede ja kopsude kahjustus, sh kopsuturse, võimalik on äkksurm.

Kontakt veeldatud ammoniaagiga põhjustab söövitust ja raskekujulisi külma kahjustusi.

Rakvere lihakombinaadi territooriumile on paigaldatud ammoniaagihäire ohusireen, et hoiatada ettevõtte töötajaid ja ohupiirkonnas viibivaid teisi isikuid tekkinud ohust.

SIREENID EHK VARAJASE HOIATAMISE SÜSTEEM

Hoiatussireeni abil on vajadusel võimalik korraldada elanike ja külaliste kiire teavitamine ohtude korral.

Üldhäire signaal

Minut kestev (7 sekundi pikkune tõusev ja 7 sekundi pikkune

langev heli), mida koratakse 30 sekundi järel vähemalt kolm korda.

Täpsem info ohu iseloomu kohta ja käitumisjuhised edastatakse massimeediakanalite kaudu.

Ohu lõpp

Minut kestev ühtlane pidev heli, mida edastatakse üks kord.

Signaal tähendab, et oht on möödas ja kõik tavapärased tegevused on taas aktsepteeritavad.

Testsignaal

Ühtlane pidev heli üldpikkusega kuni 7 sekundit.

Rakvere lihakombinaadis testitakse sireene kord kvartalis, neljapäeviti, ajavahemikul kell 11.00 kuni 11.15. Sireeni heli tähendab hoiatussüsteemi korralist testimist

pideva korrasoleku tagamiseks ja elanikele kohustuslike tegevusi kaasa ei too.

Kuidas käituda, kui kuuled ammoniaagihäire sireeni!

1. Väljas viibides liigu risti tuule suunaga ohualast kaugemale, kata kinni hingamisteed. Varju kinnisesse ruumi! Välti keldreid ja madalaid kohti!
2. Kinnises ruumis asudes sulge kõik ukseid, aknad ja ventilatsioonivad. Ära mine õue enne ohuolukorra lõppu.
3. Autos olles sulge ukseid ja aknad ning lülita välja ventilatsioon. Lahku ohualast!
4. Teavita tekkinud ohuolukorrast Sinu lähedal asuvaid inimesi!
5. Kasuta telefoni ainult hädaolukorras, et mitte koormata telefoni-liine.
6. Lülita sisse Vikerraadio, Raadio 4 või telekanal ETV ja kuula sealt käitumisjuhiseid. Teavet saad ka päästeameti kodulehelt ja päästela infotelefonilt 1524.

Daisi Käger
kriisireguleerimise büroo

Valge jook pimedal ajal

Koch OÜ on 100% Eesti kapitalil rajatud Eesti omaloomeline ettevõte.

Firma nimi KOCH tuleneb äriimees J. Chr. Kochi nimest, kellele kuulus sajandeid tagasi mitmeid hooneid Tallinna sadamas. Kochi ajaarvamine algas aastal 1872, Tallinna sadamas “Uus Hollandi” dokkide piirkonnas, kus ühes omaaegsetest aidahoone-test tegutseb tänasel päeval Eesti rahvuslikus stiilis sisustatud trahter Kochi Ait mis mahutab 200 inimest, ning selle kõrval asuv romantiline ning hubane galerii-kohvik Kochi Kohvituba.

Samuti on Koch OÜ alkoholi tootja ning ka importija. Aina kasvavasse sortimenti kuuluvad nii erinevad viinad, rummid, liköörid ja palsamid, kui põnevad veinid ning vahuveinid. Aastal 2014 koliti uude ning ajakohaselt sisustatud tehasesse Näpil, kus tänu efektiivsele tehnikale on võtmesõnadeks tootlikkus ning areng.

Keskendun sellest viimasele lausele ja esitan oma küsimused juhatase liikmele Ivar Grosseville.

Miks Näpile?

Näpi on logistiliselt väga hea asukohaga. Näpi kauba- baasis on vabad tootmiseks sobilikud äripinnad, mis kuuluvad samadele omanikele, mis Koch OÜ. Üks Kochi omanikest elab ise Näpil ja kindlasti on tema sooviks kohaliku ettevõtluse elavdamine ning kohalikele inimestele töökohtade loomine.

Mida tähendab ajakohane sisustus?

Ajakohane sisustus tähendab seda, et sisuliselt on kogu tehas uus – alates mahutitest, veepuhastussüsteemist, lõpetades uute tootmisliinidega. Meie uhkuseks on hõbefiltreerimise tehnoloogia kasutamine, mis on kasutusel vaid väheste Eesti juhtivate alkoholitööstuste tootmisprotsessides, tagades igati konkurentsivõimeliste toodete tootmisvõimaluse.

Kui palju töötab teie ettevõttes Sõmeru valla inimesi?

Koch Näpi tootmisüksuses töötavad tootmisjuht, tehnoloog, lao juhataja, liinioperaatorid ja personalitöötaja-juhiabi. Hooajatöödel kasutame ka abitöölisi.

Põhikohaga töötab Koch Näpi tootmisüksuses kaks Sõmeru valla sissekirjutusega inimest, teised on lähivaldadest. Hooajatöödel on tavapäraselt kõik Sõmeru valla inimesed.

Kas ja missugused on suhted Sõmeru vallaga?

Koch on alati avatud koostööks. Seda nii kohalike omavalitsuste kui ka äripartneritega, sealhulgas ka teiste konkureerivate alkoholitööstustega. Eesti turg on niivõrd väike, et eesti-

maalaste traditsioonilise eneseuhkuse ja viimasel ajal populaarse võõraaenuga väga pikalt äris toimetada pole võimalik.

Suhted Sõmeru vallaga on positiivsed. Vallavalitsus on meid märganud ja tänanud ka tänukirjaga.

Kochi toodangusse kuulub palju erinevaid alkoholiseid jooke. Mida neist konkreetselt Näpil toodetakse?

Koch sortimendist kogu kange alkohol toodetakse Näpil. Käsitööõlled toodetakse Tallinnas. Näpil toodetav alkoholi sortiment on pidevas muutumises, hetkeseisuga on püsivalt sortimendis üle 100 erineva ühiku kanget alkoholi. Valikus on esindatud praktiliselt kõik alkoholi liigid – viinad, rummid, gin, liköörid, palsamid, glögi. Tuntuimateks kaubamärkideks on kindlasti Vergi, Koch, Tuletorni, Mulgi, Vao.

Mis on selle töö juures kõige raskem, vastutusrikkam?

Kõige vastutusrikkam on erinevate alkoholi tootmist ja turustamist reguleerivate õiguslike normide täitmine. Alkoholi tootmist ja turustamist reguleerivad väga mitmed seadused ja on sätestatud makse, mis pidurdavad ettevõtte arengut. Siinkohal ei ole me mingid erandid – seaduse ees oleme kõik võrdsed.

Kui suur osa toodangust jõuab Eesti turule?

Enamus Koch toodangust müüakse Eesti siseturul. 2015. aastal alustas Koch müüki Läti turule, oleme müünud ka Soome, 2016. aasta plaanime alustada eksporti ka kaugematesse riikidesse.

Kas teie kõige n-ö värske toode on „Vao valge“. Miks selline nimi?

Koch kõige värske toode ei ole „Vao valge“. Vao valge turuletulemine oli september 2015. Kõige värske toode on meil Koch glögi, mis on seoses talve tulekuga väga edukate müükidega.

Virumaal, Näpil asuva tootmisettevõtte olemine huvitatud ennekõike just kohalike intrigeerivate kohanimede kasutamisest oma toodetel.

Vao oli kahtlemata üks kuulsamaid kohanimi Eestis aastal 2015. Valge viin on olnud kasutusel viina sünonüümina paljudel varem toodetud toodetel. Vao valge viin etiketi värvilahendus on loodud pigem eesmärgiga eristuda kont-

rastvärvide must ja valge kasutamisega konkurentidest, kes valdavalt kasutavad punast ja sinist värvilahendust kombineerituna valgega.

Kui tahta otsida seoseid, siis pigem tahame rõhutada seda, et viin oma olemuselt on valge jook pimedal ajal.

Koch tootjana ei võta siinkohal mingeid poliitilisi poolt ja vastu seisukohti, mistõttu pole meil ka selle nime kasutamisega probleeme.

Vao valge viin ei jäta kindlasti kedagi ükskõikseks. Kuidas iga tarbija toodet „Vao valge viin“ enda jaoks tõlgendab, on juba iga tarbija enda otsustada.

On teil ka alkoholivabased tooteid?

Praegu alkoholivabased tooteid sortimendis pole, kuigi oleme juba mõnda aega planeerinud joogivee pudeldamist. Seoses kiire tööperioodiga on sellega alustamine edasi lükkunud.

Mida arvate Eesti alkoholipoliitikast? Kuivõrd see mõjutab teie tegevust?

Alkoholipoliitika ja selle karmistamine, kui selline, on väga subjektiivne mõiste. Küsimus on mida karmistada. Kontrolli tõhustamine – nii salaalkoholi vastu võitlemisel, kui ka jaekaubanduses testostude tegemine on igati vajalik meede. Kindlasti peaks igasuguse karmistamise lõppeesmärgiks olema alkoholi tarbimise kultuuri parandamine.

Käesolev alkoholipoliitika, mida viiakse ellu eesmärgiga vähendada alkoholi tarbimist ja kättesaadavust, sellisel kujul ennast minu hinnangul ei õigusta. Seda on näidanud juba kehtivast piirangud – reaalselt igasugune tarbija (sh ka edasimüüja) ostukäitumise piiramine tekitab pigem vajaduse soetada varusid, mis tegelikult vastupidiselt soovitud (piirata tarbimist) tekitavad ahvatluse/vajaduse varusid realiseerida.

Hea näide on igaaastased aktsiisitõusud, kus kogu kaubandus hullub varude ette ostmisel enne aktsiisitõusu, et siis soetatud varudest hiljem pärast aktsiisitõusu tingitud hinnatõusu arvelt kasumit teenida. Samuti on ka kodustes majapidamistes – ostetakse n-ö igaks juhuks baarikapp täis ja kui baarikapp on täis, on ka oluliselt suurem ahvatlus seda konsumeerida ja muuhulgas ka oht veelaste/alaealiste jaoks, kellele tekib kodus suurem juur-

depäas alkoholile, mida on hulgi varutud ja mille üle reaalselt arvestust pidada ei jõuta.

Iga päev toidupoodides, kus alkohol müügil, näeme ka enne kella 22.00 kordades rohkem rahvast järjekordades kui päevasel ajal (kui piiranguid pole) ja seda ka nädalavahetustel, kui inimesed pole päeval tööl – seega pole see hetkel toimiv konkreetne meede minu hinnangul kuidagi efektiivne.

Missugust toodet ise eelistate? Soovitate? Miks?

Kui küsida loojalt, mida ta eelistab, siis iga looming on tehtud ju heas usus ja lootuses teha parim võimalikest. Kindlasti saame julgelt väita seda, et kõik meie tooted on väga head ja kvaliteetsed, maitset on inimestel aga erinevad. Praegusel, lumisel talvel soovitan kindlasti Kochi glögi, mis on saadaval nii klaaspudelil, kui vägagi nägus 1,5l BIB pakendis. Viinadest on meie lipulaevaks Vergi Premium ja Koch Organic. Kindlasti oleme Eestis unikaalne alkoholitööstus, kes toodab nii kanget alkoholi kui ka väga populaarseid käsitööõllesid, mis on uus ja kasvav trend juba viimased paar aastat.

Mida arvate väitest: “Kui ei ole surmatõbi, siis saab ikka viinast abi”?

Kõiki vanarahva tarkuseid ei tasu alati väga sõna sõnal võtta. Viin on kindlasti põhjustanud aegade jooksul väga palju traagilisi sündmusi. Samas on viin aidanud kurba meelt rõõmsamaks muuta ning teatud juhtudel on võimalik ka viinaga meditsiiniliselt ravida – desinfitseerimine, viinasokid.

Vastaks sellele küsimusele nii, et viin on tarkade inimeste jook, mida saab kasutada nii seepidist kui välispidist – üledoseerimine võib kaasa tuua aga letaalseid tagajärgi.

Kokkuvõttes võib seega tänada hr Ivar Grossini jagatud info eest ning soovida tegijatele jõudu tööle, lugejatele aga tarkust tarbimisel.

SIRJE REBANE

Vallavolikogus otsustati

20. jaanuaril

- Määrata valla ühissõidukipeatustele kohanimed.
- Kehtestada Sauna kinnistule koostatud detailplaneering.
- Arutati erakooliseaduse muutmise seaduse eelnõud.
- Kehtestada valla töötajate ja lasteaia pedagoogide töötasu määrad.
- Võtta tulevikus raha väljamaksmist nõudev kohustus Ubja vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimiseks.
- Võõrandada valla omandis olev Ubja külas asuv korter.
- Tunnustada valla aumärgiga Toom Kuusmikut ja Reet Keskküla.

Vallavalitsuses otsustati

4. jaanuaril

- Korraldada hange ja küsida pakkumused Uhtna hooldekodu II korruse ja trepikodade rekonstrueerimise omanikujärelevalve tellimiseks.
- Anda ehitusluba Kungla maaüksusele puurkaevu rajamiseks.

11. jaanuaril

- Anda ehitusluba Lehe tn 4 kinnistule üksikelamu ehitamiseks.
- Maksta avalduse esitanud isikutele ühekordseid sotsiaaltoetusi kokku summas 251 eurot.
- Nõustada vastavalt katastriüksuse plaanile Ubja külas 4348 m2 suuruse katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega hoonete omanikule.
- Korraldada hange ja küsida pakkumused Sõmeru aleviku väikeelamute piirkonna tänavavalgustuse projekti koostamiseks.
- Nõustada Ragn-Sells AS-le jäätmeola väljastamisega.

18. jaanuari

- Anda kasutusload Nastiku tänaval asuvatele vee- ja kanalisatsioonitorustike esimestele etappidele.
- Anda nõusolek AS-le Aeroc Jämerä vee erikasutusloa väljastamiseks.
- Nõustada Tööstuse tn 3 asuva katastriüksuse jagamisega.
- Nõustada vastavalt katastriüksuse plaanile Varudi-Vanakülas asuva 2099 m2 suuruse katastriüksuse erastamisega teise kinnisasjaga liitmise eesmärgil.
- Määrata Katela külas munitsipaalomandisse taotletava katastriüksuse lähiaadressiks Aru tee ja Muru külas munitsipaalomandisse taotletava katastriüksuse lähiaadressiks Murusepa tee.
- Kinnitada hanke Uhtna hooldekodu II korruse ja trepikodade rekonstrueerimise omanikujärelevalve tulemused ja sõlmida leping OÜ-ga Pajusti Ehitus Grupp.

25. jaanuaril

- Anda kasutusluba Roodevälja, Papiaru, Aluvere, Koovälja, Kaarli, Vaekülas, Raudvere ja Rägavere külas ning Näpi ja Sõmeru alevikus asuvalle Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutusele kuuluvale elektroonilise sidevõrgu liinirajatisele.
- Kinnitada hanke tulemused ja sõlmida OÜ-ga KEK Elekter leping Sõmeru aleviku väikeelamute piirkonna tänavavalgustuse projekti koostamiseks.
- Määrata Sõmeru alevikus munitsipaalomandisse taotletavate katastriüksuste lähiaadressideks Jõe põik ja Raua tänav ning Näpi alevikus munitsipaalomandisse taotletavate katastriüksuste lähiaadressideks Oru tänav ja Voore tänav.
- Määrata Roodevälja külas asuvate korterelamute teenindamiseks vajalikke maade suurused ja lähiaadressideks Vahtra allee 1 ning Vahtra allee 9.
- Maksta hooldajatoetust raske ja sügava puudega inimeste hooldajatele jaanuari kuu eest kokku 317,05 eurot.
- Maksta toimetulekutoetust jaanuari kuu eest kokku summas 3139,92 eurot.
- Maksta avalduse esitanud isikutele ühekordseid sotsiaaltoetusi kokku summas 1262 eurot ja hüvitada kuueteistkümne lasteaia lapse toitlustamine.
- Nõustada kahe isiku jäätmevaldajate registris perspektiivseks muutmise ja ühe isiku konteineri harvema tühjendussagedusega.
- Tunnustada valla tänukirjaga Sõmeru põhikooli õpetajat Raili Peili ja töötajat Katrin Moisaat ning Sõmeru lasteaed Pääsusilm õpetajat Kersti Pihti.

Sõmeru Sõnumid

Sõmeru Sõnumid
Sõmeru Vallavalitsus
Kooli 2, SÕMERU
Lääne-Virumaa
Tel 329 5944
vald@someru.ee
Toimetaja: Annika Aasa
tel 5336 4604, 322 1021

Kaaskirjutaja:
Sirje Rebane
tel 517 5262, 325 7740

Materjale saab saata iga kuu
25. kuupäevaks
somerusunumid@gmail.com
leht internetis:
www.someru.ee/sonumid

KESKKONNA KOLMAPÄEV**Sõmeru keskusehoones****9. märtsil kell 18.00****Põlevkivikaevanduse mõju elusloodusele**

Metsad ja märgalad, linnud ja loomad – kas tõeline oht või asjata hirm?

Probleemi lahkab TÜ botaanika ja ökoloogia instituudi emeriitprofessor**Jaanus Paal**

Tasuta

**Laupäeval, 27. veebruaril sõidame üheskoos
PRESIDENDIMATKALE**SUUSAMATK 10 km
(mööda Presidendi matkarada),
JALGSIMATK 7 km
(kergliiklusteel)

Kell 11.15 avamine Aegviidus. Teel Aegviidust Jänedale on kõigil matkajatel võimalus end Nelijärvel turgutada sooja teega. Jänedal Musta täku tallis ootab kõiki matkalisi ansambel Tants'n trall, toimub loosimine ning ühispidi tegemine. Jänedal lossis on avatud papa Krimmi koogikohvikud, toimub koogivõistlus.

Täpsem info <http://presidendirada.ee/> Info väljumistest ja bussile registreerimine tel 5336 4604 (Annika Aasa) või e-post annika@someru.ee. Bussisõit 2.-

Sõmeru Spordi loengusari nr 1

Vigastustest hoidumine, ennetamine ja eneseabivõtted

14. veebruaril kell 11.00 Sõmeru keskusehoones.

Loengut peab füsioterapeut Rando Maamägi.

Loeng toimub kolmes osas:

teoreetiline, praktiline ja küsimused.

Kohale tulla mugavas rõivastuses ja võimalusel kaasa matt!

Üritus on TASUTA

Veebruaris on Sõmeru keskusehoones üleval mõeldud muusika-aastaks valminud

LÄÄNE-VIRUMAA KESKRAAMATUKOGU RÄNDNÄITUS**RAKVERE VARANE MUUSIKAELU**

Näitus jutustab muusikalisest tegevusest Rakveres ja Virumaal 19. sajandi algusest 1940. aastani. Väljapanek annab põhjaliku ülevaate laulukooride, puhkpilliorkestrite ning oluliste inimeste tegevusest, tähtsatest muusikasündmustest ja põhilistest peo-paikadest.

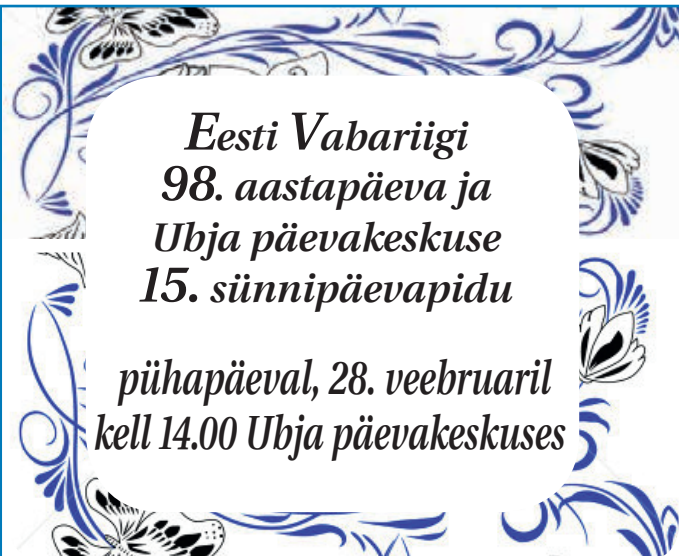
Näituse on koostanud ja kujundanud Tiina Kriisa Lääne-Virumaa keskraamatukogust, kasutatud on fotosid Virumaa muuseumide fotokogust

22. veebruaril kell 19.00

Sõmeru keskusehoones

Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine

üle antakse valla aumärke ja „Hea teo“ plaadid

Muusikaline tervitus
Anu Taulilt ja
Tarmo Noormaalt**Eesti Vabariigi
98. aastapäeva ja
Übja päevakeskuse
15. sünnipäevapidu****pühapäeval, 28. veebruaril
kell 14.00 Übja päevakeskuses**

5. märtsil kell 20.00 Sõmeru keskusehoones

NAISTEPÄEVAPIDU

Tantsuks mängib ansambel Melody Mix
Silmailu tantsutrupilt Showtime
Külaliseks Roela meesansambel
Avatud kohvinurk

Pääse 5 eurot
Laudade tellimine tel 5336 4604**20. VEEBRUARIL KELL 11.00
SÕMERU KOOLI STAADIONIL****Suusasprint**

Võistlusklassid:

põnnisõit (kuni 7 aastased poisid ja tüdrukud)	250 m
8–10-aastased (poisid ja tüdrukud koos)	400 m
11–14-aastased noormehed ja neiud (eraldi)	400 m
15–18-aastased noormehed ja neiud (eraldi)	400 m
mehed 400 m ja naised	400 m
meesveteranid 45+ ja naisveteranid 45+	400 m

Võistlused toimuvad vastavalt ilmaoludele!

Täpsem info tel 5805 0444, www.someru.ee ja Sõmeru sport Facebooki lehel.**Õnnitleme veebruarikuu juubilare ja sünnipäevalisi**

91. sünnipäeval
ARTUR SOOSAAR Sõmeru
89. sünnipäeval
DEESY KÄRNER Ussimäe
LEIDA MAAMÄGI Sõmeru
88. sünnipäeval
VALENTINA BOTVIN Vaeküla
87. sünnipäeval
HELENE METSAR Sõmeru
84. sünnipäeval
TAMARA FOMINÕH Sõmeru
RENATE TÕŠKEVITS Sõmeru
82. sünnipäeval
LAINE NURGA Sõmeru
81. sünnipäeval
GRANISLAVA MÄEKIVI Rägavere
MAIRI TEIVEJÕE Sõmeru
HELLE KENKMAA Sõmeru
80. sünnipäeval
HELJU-MARIANNE ROOV Übja
ALEKSANDR BÜRKLAND Näpi
75. sünnipäeval
VLADIMIR VILBRANT Katela
VALENTINA POPOVA Übja
AGO RENTER Uhtna
70. sünnipäeval
JUHAN REMIKÜLL Näpi

Kurb ja tühi iga maja,
kui seal laste naer ei kaja.
Kasva, sirgu, tütreraas,
ema-isa rõõmuks sa.

*Õnnitleme lapse sünni puhul!***ELIISE LAANEMÄE**

Sämi-Tagaküla

HANNA LOREEN GAVER

Sõmeru

Sõmeru lasteaed
Pääsusilm tänab
lastele talvemõnude
nautimiseks loodud
lumekuhilate loomisel
abiks olnud tublisid
eestvedajaid
Maidu Lutsu,
Kristjan Lutterit,
Margus Mattot Uhtnas
ning Kaido Heina
Sõmerul.
Täname ka kõiki tublisid
lapsevanemaid, kes nõu,
jõu ja labidaga abiks olid.

